

## RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA INTERAKTIV METODLAR YORDAMIDA CHET TILLARINI O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH

**Ahmatov Rustam Ahmat o'g'li**

*Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabasi*

[rustamaxmatov708@gmail.com](mailto:rustamaxmatov708@gmail.com)

**Annotatsiya.** Ushbu maqolada raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlarning chet tillarini o'qitishdagi samaradorlikka ta'siri yoritib beriladi. Shuningdek, zamonaviy o'quv platformalari, multimedia vositalari va onlayn darslarning til o'rganishga ta'siri tahlil qilinadi.

**Annotation.** This article highlights the impact of digital technologies and interactive methods on the effectiveness of foreign language teaching. It also analyzes the influence of modern educational platforms, multimedia tools, and online lessons on language acquisition.

**Аннотация.** В данной статье освещается влияние цифровых технологий и интерактивных методов на эффективность обучения иностранным языкам. Также анализируется влияние современных образовательных платформ, мультимедийных средств и онлайн-уроков на процесс изучения языка.

**Kalit so'zlar:** Texnologiya, interaktiv, o'qitish, til, raqamli, metod, samaradorlik, o'rganish.

**Keywords:** Technology, interactive, teaching, language, digital, method, effectiveness, learning.

**Ключевые слова:** Технология, интерактив, обучение, язык, цифровой, метод, эффективность, изучение.

**Kirish.** Bugungi kunda raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ayniqsa chet tillarini o'qitishda ularning roli tobora ortib bormoqda. Raqamli vositalar nafaqat o'quvchilarning o'rganish jarayonini osonlashtiradi, balki ularni yanada qiziqtiradi, mustaqil va ijodiy fikrlashga undaydi. Bu esa, o'z navbatida, til o'rganish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida yaratilgan interaktiv o'quv muhitlari, multimedia resurslari va onlayn platformalar o'quvchilarga til ko'nikmalarini turli formatlarda – audio, video, matn,

animatsiya va real vaqt rejimidagi muloqot orqali mustahkamlash imkonini beradi.[1, 3b.]

Misol uchun, smartfonlar va planshetlarda ishlaydigan til o'rgatish ilovalari "Duolingo", "Memrise" kabi vositalar orqali o'quvchilarga muntazam ravishda yangi so'zlar o'rganish, grammatika mashqlarini bajarish, talaffuzni takomillashtirish kabi imkoniyatlarni taqdim etadi. Bu ilovalar o'quvchini rag'batlantirish uchun gamifikatsiya elementlaridan, ya'ni o'yinlashtirish usullaridan foydalanadi. Shu tariqa, o'quvchilar tilni o'rganishni qiyinchilik emas, balki zavqli faoliyat deb qabul qiladilar. Bunday interaktivlik tilni amalda qo'llashga ko'maklashadi, chunki o'quvchi bilimni faqat nazariy shaklda emas, balki real vaziyatlarda qo'llashga o'rganadi.[2, 7b.]

Bundan tashqari, virtual laboratoriyalar, video darslar va onlayn forumlar yordamida til o'rganish jarayoni yanada boyitiladi. Virtual Reality (VR) va Augmented Reality (AR) texnologiyalari chet tilini o'rgatishda yangi yo'nalishlarni ochmoqda. Masalan, o'quvchi virtual muhitda chet tilida muloqot qiladigan real sharoitlarni boshdan kechiradi, bu esa o'z navbatida uning til ko'nikmalarini yanada chuqurroq va samaraliroq rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu texnologiyalar, ayniqsa, talaffuz va eshitish ko'nikmalarini yaxshilash uchun juda foydalidir, chunki ular real hayotiy sharoitlarni simulyatsiya qiluvchi interaktiv o'yinlar sifatida ishlatiladi.[3, 4b.]

Raqamli platformalar va interaktiv metodlar yordamida til o'rganishda o'quvchilarning faolligi oshadi, chunki ular o'zaro muloqotga kirishish, fikr almashish, guruh ishlarida qatnashish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa tilni nafaqat o'rganish, balki uni real hayotda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun muhim omil hisoblanadi. Masalan, onlayn darslarda o'quvchilar turli mavzularda prezentatsiyalar tayyorlaydi, bahs-munozaralarda qatnashadi va shu orqali interaktiv metodlar yordamida tilni amaliyotda qo'llashni o'rganadilar. Sun'iy intellekt yordamida ishlovchi avtomatik test tizimlari o'quvchilarning bilim darajasini tez va aniq baholash imkonini beradi, shuningdek, o'quvchilarga o'z zaif tomonlarini ko'rsatib, ularni rivojlantirish uchun individual tavsiyalar beradi.[4, 3b.]

Psixologik jihatdan qaraganda, interaktiv metodlar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Til o'rganish jarayonida o'quvchilarni faollikka undovchi, o'z fikrlarini erkin ifoda etishga rag'batlantiruvchi usullar samaradorlikni oshiradi. Bu o'quvchilarning tilga bo'lgan qiziqishini yanada kuchaytiradi va ularni uzoq muddatli o'rganishga tayyorlaydi. Shuningdek, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida o'quvchilar individual ehtiyojlari va

qobiliyatlariga mos ravishda o'qitilishi til o'rganish jarayonini yanada samaraliroq qiladi. Bu yondashuv interaktiv texnologiyalar yordamida amalga oshiriladi, misol uchun, moslashtirilgan (adaptive) o'qitish tizimlari har bir o'quvchining individual rivojlanish darajasini hisobga olgan holda o'quv materiallarini taklif qiladi.[5, 2b.]

Shuningdek, ijtimoiy o'zaro ta'sir va onlayn hamkorlik muhitlari til o'rganishni yanada samarali qiladi. Masofaviy ta'lim platformalarida o'quvchilar jamoaviy loyihalar ustida ishlaydi, bir-birlari bilan muntazam muloqot qiladi va chet tili ko'nikmalarini o'zaro mustahkamlashadi. Bu jarayon o'zaro yordam va tajriba almashishni ta'minlab, o'quvchilarning ijtimoiy intellektini ham rivojlantiradi. Emotsional intellektni qo'llab-quvvatlovchi interaktiv vositalar esa o'quvchilarni til o'rganishda qiyinchiliklarni yengishga va muvaffaqiyatga erishishga undaydi.

Innovatsion didaktik yondashuvlar, jumladan gamifikatsiya elementlari, o'yinlashtirish orqali o'quvchilarning e'tiborini jalb qiladi va til o'rganish jarayonini yanada qiziqarli qiladi. O'yinlar va o'yinlarga o'xshash mashg'ulotlar orqali til ko'nikmalarini mustahkamlash o'quvchilar uchun motivatsiyani oshiradi va ularni til o'rganishda faol qatnashishga undaydi. Gamifikatsiya metodlari, shuningdek, o'quvchilarga muvaffaqiyatlarini ko'rsatish va yanada rivojlanish uchun rag'bat beradi.

Blended learning, ya'ni aralash ta'lim modeli esa an'anaviy va raqamli ta'lim usullarini uyg'unlashtirib, o'quvchilarga ko'proq erkinlik va moslashuvchanlik taqdim etadi. Bu modelda o'quvchilar darslarning bir qismini onlayn, qolgan qismini esa yuzma-yuz tarzda oladilar, bu esa turli o'quvchi ehtiyojlari va sharoitlariga moslashishni osonlashtiradi. Shu bilan birga, (VR) va (AR) texnologiyalari orqali ta'lim jarayoni yanada jonli va samarali bo'ladi.[6, 5b.]

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlar chet tillarini o'qitish samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. Zamonaviy vositalar va platformalar til o'rganishni yanada qiziqarli, interaktiv hamda individual ehtiyojlarga moslashtirilgan qiladi. Shuningdek, pedagogik-psixologik yondashuvlar o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytirib, ularning til o'rganish jarayonidagi faolligini oshiradi. Innovatsion didaktik usullar esa o'quv jarayonining sifatini va ta'sirchanligini yanada yaxshilaydi. Shu sababli, raqamli texnologiyalarni maqsadli va samarali qo'llash zamonaviy ta'lim tizimida muhim ahamiyatga ega bo'lib, chet tillarini o'qitishda yangi imkoniyatlar eshigini ochadi.

**Foydalanilgan adabiyotlar**

1. ShukurulloFayzullo o'g'li, A. (2024). TA 'LIMDA MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARINI QO 'LLASH. PEDAGOGS, 50(2), 51-55.
2. Aliqulov, Shukurullo, Ziyavutdin Turayev, and Javlon Nishonov. "BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARINING MATEMATIK SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA TIMSS XALQARO BAHOLASH DASTURINING ROLI VA AHAMIYATI." Молодые ученые 2.10 (2024): 85-90.
3. Fayzullo o'g'li, Shukurullo. "Aliqulov." TA 'LIMDA MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARINI QO 'LLASH." PEDAGOGS 50 (2024): 51-55.
4. Aliqulov, Sh. "M. Yaxiyaxonova. Ta'lim samaradorligini oshirishda kreativ va zamonaviy metodlarning ahamiyati. Raqamli ta'lim muhitida fanlararo integratsiyani Qo'llashning ta'lim samaradorligiga ta'siri: xalqaro Tajribalar va rivojlanish istiqbollari." (2024).
5. Muhammadiyev, Alijon, and Shukurullo Aliqulov. "PROSPECTS OF USING COMPUTER TECHNOLOGIES IN MODERN EDUCATION." Наука и технология в современном мире 3.3 (2024): 90-92.
6. FAYZULLO, ALIQULOV SHUKURULLO. "TA'LIM JARAYONIDA MULTIMEDIA VOSITALARINI QO 'LLASH." JOURNAL OF NEW CENTURY INNOVATIONS 45.2 (2024): 61-65.